

با تصمیم «شورای انتقالی جنوب» وابسته به امارات برای اعلام خودمختاری، وضعیت عربستان در یمن وخیم تر شده است

راه امارات و عربستان از هم جدا شد؟

تسلط انصارالله بر منابع نفتی مارب، معادلات را تغییر می دهد

تفاوت اولویت ها عامل نزاع ریاض و ابوظبی

نخستین اولویت عربستان در یمن، سرکوبی آزادیخواهان این کشور بود که توانسته بودند وارد صنعا شده و کنترل برخی امور کشور را در دست بگیرند. ریاض از ابتدای تأسیس، یمن را معضلی امنیتی برای خود می دانست. یمن بخش جنوبی منطقه مشهور «تهامه» است. این منطقه که نواری در کناره دریای سرخ است از خلیج عقبه اردن در شمال آغاز شده و در جنوب به یمن می رسد. شهرهای مهمی مانند مکه، مدینه و جده در این منطقه واقع شده اند. از نگاه سعودی ها قدرت گیری نیروهای ضدسعودی می تواند آینده تسلط سعودی ها بر حجاز را که شهرهای مهم مذهبی در آنها واقع شده اند به خطر بیندازد زیرا ریشه سعودی ها به منطقه «نجد» در شرق عربستان باز می گردد و آنها حجاز را در آغاز حکومت آل سعود به اشغال درآورده اند. بر این اساس دغدغه امنیتی، مهم ترین دلیل ورود ریاض به جنگ یمن بوده است و دیگر حوزه ها مانند اقتصاد در رده های بعدی قرار داشته اند.

برای اماراتی ها اما اولویت بندی سعودی ها برای ورود به جنگ یمن هیچ ارزشی ندارد و آنها به دلایل دیگر وارد این جنگ شده اند. نگاه نخست اماراتی ها به یمن اقتصادی است. ابوظبی به سواحل و بنادر طولانی این کشور در شاهراه جهانی «باب المندب» چشم دوخته است. شرکت «دی پی ورلد» وظیفه توسعه بنادر در جهان را برای اماراتی ها برعهده دارد. این شرکت در ۴۰۰ کشور جهان سرمایه گذاری کرده و اکثر سهامش متعلق به امارات است. کشورهای شاخ آفریقا از دهه ۱۹۹۰ میلادی نقطه تمرکز این شرکت برای سرمایه گذاری های آتی بوده اند اما وضعیت کشورهای آفریقایی در آن زمان همای حضور همه جانبه امارات نبود. این کشور در سال های اخیر توانسته در سایه حضور نظامی در یمن جای پای خوبی در کشورهای شاخ آفریقا مانند سومالی و جیبوتی پیدا کند. این کشورها درست روبه روی سواحل گسترده یمن قرار دارند که حالا اغلب در اختیار امارات هستند. در سال ۲۰۱۶ شرکت دی پی توانست از منطقه خودمختار سومالی لند که تاکنون مورد شناسایی هیچ کشوری در جهان قرار نگرفته امتیاز ۳۰ ساله بهره برداری از بندر بربرا را کسب کند. اماراتی ها برای حفظ زنجیره اقتصادی خود در اطراف باب المندب تحرکات نظامی گسترده ای نیز داشته اند. امارات در سال ۲۰۱۵ توانست در جنوب ازبتره یک پایگاه نظامی تأسیس کند. این پایگاه برای نیروهای اماراتی در یمن نقش پایگاه لجستیکی را ایفا می کند. امارات در شاخ آفریقا بنادر را در اختیار می گیرد و برای حفاظت از آنها نیروهای نیابتی ایجاد کرده و از طریق پایگاه های نظامی خود در آن منطقه از نیروهای نیابتی اش حمایت می کند. این فرآیند استقرار امارات در شاخ آفریقاست که یمن در جنوب غربی آسیا نیز بخشی از آن بازل در طرح امارات است.

اما سرکوبی انصارالله برای اماراتی ها برخلاف سعودی ها در اولویت دوم قرار داشت. امارات می خواست با سرکوب انصارالله محور مقاومت را در منطقه تضعیف کند تا بتواند در خاورمیانه منافع بیشتری را کسب کرده و در مناطقی دیگر مانند شاخ آفریقا و یمن با متحدان ایران روبه رو نباشد. این اولویت اما به چند دلیل به طور کامل از سیاست های امارات خط خورد. انصارالله در سال ششم جنگ نه تنها قابل سرکوب شدن نیست بلکه می تواند در صورت لزوم امارات را با انواع موشک های بالستیک، کروز و پهپاد هدف قرار دهد. صنعا تاکنون به طور عمده فرودگاه دبی را با پهپاد و تانک های «البرکه» را با موشک کروز مورد هدف قرار داده است. مساله دیگری که باعث شده امارات اولویت سرکوب انصارالله را از دستور کارش خارج کند، ایران است. ایران به عنوان متحد اصلی انصارالله قطعا در مقابل تلاش ها برای مورد هدف قرار دادن این گروه سکوت نخواهد کرد. درگیری امارات با عمق راهبردی کم با ایران می تواند خسارات هنگفتی برای این کشور به بار بیاورد. آسیب رسانی به چهار نفتکش در الفجیره نشان داد ابوظبی توان مقابله با یک ضرر کوچک و غیرمستقیم را ندارد. امارات با تحلیل شرایط به این نتیجه رسیده است هرگونه اصرار بر اولویت دوشم در یمن یعنی سرکوبی انصارالله می تواند اولویت اول آن یعنی اقتصاد را در یمن و حتی خاک اصلی این کشور در شهرهای دبی و ابوظبی به خطر بیندازد.

متحد تبدیل به اولین دشمن شده است. این برای عربستان و حاکمان بی تجربه اش ضرر سنگینی است چرا که آنها در سال ۲۰۱۵ جنگ یمن را به صورت اسمی با ائتلافی شامل ۳۳ کشور مسلمان آغاز کردند، اما حالا و پس از چند سال درگیری و هزینه های سرسام آور، باید جنگ را تقدیم به اماراتی ها کند.

چرا مارب مهم است؟

در هفته های اخیر، انصارالله موفق به پاکسازی استان مهم «الجوف» که دارای مرزهای گسترده ای با عربستان سعودی است، شد و عملا ریاض را ناچار به صرف توان و تجهیزات بیشتر در این منطقه کرد. ارتش و نیروهای مردمی یمن بلافاصله به سرراغ استان مارب که مرکز طرفداران دولت مستعفی منصورهادی است، حرکت کردند. در عملیات دو هفته گذشته انصارالله، بیش از ۸۰ نفر از نیروهای ائتلاف متجاوز عربی به هلاکت رسیدند. این استان دارای اهمیت بسیار بالایی است. با تصرف این استان، عربستان عملا از معادلات میدانی یمن حذف خواهد شد. استان مارب از نظر اقتصادی، سیاسی و جغرافیایی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. امکانات اقتصادی موجود در این استان بسیار گسترده هستند و چاه های نفت فراوان و منابع گازی زیادی در آن قرار دارند. تولید روزانه چاه های این استان، ۲۰۰ هزار بشکه بود که به دلیل بحران جاری، در مقطعی به ۵۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته است. علاوه بر این ایستگاه اصلی تولید نیروی برق برای تمام استان های یمن در مارب قرار دارد. آن طور که سیدصادق الشرفی، فعال رسانه ای یمنی به تسنیم گفته است، این امکانات در دست اخوان المسلمین و رژیم های عربستان و امارات قرار دارند و هم اکنون درآمدهای این منابع به جیب افراد خاص و خانواده های پرنفوذ و رژیم های عربستان و امارات سرار می شود. اگر نیروهای انصارالله و کمیته های مردمی بتوانند کنترل این منابع را که از ثروت های ملی یمن به شمار می روند در دست بگیرند، تغییرات بسیار گسترده ای در اقتصاد یمن رخ خواهد داد و کارمندانی که در ارتش و سایر ارگان های دولتی کار می کنند و از سه سال پیش تا به امروز حقوق خود را دریافت نکرده اند، می توانند از حقوق شان بهره مند شوند. بهره مندی انصارالله و کمیته های مردمی از این منابع اقتصادی و توزیع آن میان نیازمندان و پرداخت کردن حقوق معوقه کارمندان، عملا نشان خواهد داد که دولت صنعا بر خلاف دولت داعی در یمن، کارآمد و مقتدر است.

اعلام این موضوع، عملا به معنای اعلان جنگ یک طرف علیه طرف دیگری و یک کشور به کشور دیگر برای خارج شدن از یمن است. اما این معادله یک عضو دیگر دارد و آن انصارالله است. نیروهای انصارالله حالا در حال انجام عملیات هایی مقدماتی برای ورود به مرکز استان مارب هستند و درگیری احتمالی میان دو طرف ائتلاف عربی در جنگ یمن (امارات و عربستان) می تواند اوضاع را به نفع انصارالله رقم بزند. در حال حاضر و با وجود ادعای آتش بس در یمن، سعودی ها در تلاش هستند تا بخش هایی از استان مارب را از انصارالله پس بگیرند. روز گذشته جنبش انصارالله از خنثی سازی تلاش های نیروهای وابسته به دولت مستعفی در استان مارب در شمال شرقی یمن خبر داد. به گزارش ایسا، به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، یحیی سریع، سخنگوی نیروهای مسلح یمن در بیانیه ای در توئیتر اعلام کرد، ارتش و کمیته های مردمی توانستند تلاش های دشمن برای نفوذ به سمت پایگاه های نیروهای انصارالله در رغوان مارب را ناکام بگذارند. وی گفت، جنگنده های ائتلاف طی ۲۴ ساعت گذشته ۱۸ حمله هوایی در مناطق مختلف انجام دادند. با وجود حمله جنگنده های سعودی به مواضع انصارالله اما آنچه در این بین قابل تأمل است، حذف آرام و بی سروصدا ی سعودی ها از صحنه میدانی یمن است. آنها فقط تماشاجی تحولات هستند و همین خشم دولت مستعفی را درآورده است. سرتیپ «مسفر الحارثی»، مسئول بازرسی و کنترل وزارت دفاع دولت مستعفی منصور هادی، در صفحه فیس بوک خود با انتقاد از سکوت دولت سعودی، این سیاست را «غیر قابل درک» توصیف کرد و نوشت: «آیا سیاست عدم موضع گیری و سکوت می تواند توفان را از میان ببرد؟» واقعیت این است که سعودی ها از مدت ها قبل پیام هایی برای پایان جنگ به طرف یمنی داده اند، اما به دلیل درخواست های سنگین تر از وزن میدانی شان، انصارالله حاضر به پذیرش این درخواست ها نشده است. با اعلام خودمختاری منطقه جنوب، عربستان عملا بخش زیادی از نیروهای مبارز علیه انصارالله را از دست می دهد. آن طور که رویتز نوشته است، جنگجویان جنوب یمن، بدنه اصلی نیروهای نظامی در جنگ علیه انصارالله را تشکیل می دهند. با گسترش اختلافات در میان نیروهایی که در گذشته متحد بودند، عملا فرصت برای انصارالله برای تمام کردن کار مهیا می شود. اگر انصارالله بتواند مارب را فتح کند، با توجه به تقسیم بندی جدید در این کشور، عملا دولت مستعفی پایان پیدا می کند و عربستان بدون هیچ نیروی موثری در صحنه میدانی باید عرصه را ترک کند. شرایط در یمن برای ریاض به گونه ای دردناک در حال رقم خوردن است. آخرین

عربستان سعودی اواخر سال گذشته میلادی، سعی کرد از منطقه «نهم» در نزدیکی صنعا، پایتخت این کشور را به تصرف خود در بیاورد، اما عملیات انصارالله در این منطقه نتایج معکوسی برای ریاض به دنبال داشت. ناتوانی در جنگ و عملا شکست پروژه تقسیم قدرت، امارات را بر آن داشت تا برای حفظ داشته های خود در یمن در سیاست هایش به سرعت تجدیدنظر کند. حالا محمد الحضرمی، وزیر خارجه دولت مستعفی یمن می گوید اقدام شورای انتقالی جنوب به مثابه خروج از توافق ریاض است. او تصریح کرده است: «شورای به اصطلاح انتقالی مسئول پیامدهای این اقدام خطرناک و فاجعه بار است.» روزنامه فرامنطقه ای «رای الیوم» در تحلیلی، یکی از بهانه های این اتفاق را سیل های ویرانگر اخیر در این منطقه دانسته است. به نوشته این روزنامه، سیل های ویران کنده ای که هفته گذشته در شهر عدن و شهرهای اطراف آن رخ داد، منجر به کشته شدن ۲۱ نفر و تخریب برخی موسسات و خانه ها شد و پشت ائتلاف عربی را شکست و ارتباط شکننده میان شورای انتقالی و دولت مستعفی را که تنها به یک مو بند بود، از بین برد. در پی جاری شدن سیل، ملت یمن در عدن خودشان را بدون هیچ گونه پشتیبانی، خدمات رسانی و یا عملیات نجات برای مقابله با این فاجعه یافتند و به همین منظور به خیابان ها آمده و علیه دولت عبدربه منصور هادی، رئیس جمهوری مستعفی کشورشان تظاهرات کردند. شورای انتقالی جنوب یمن نیز از خشم مردم علیه دولت مستعفی برای طرح اولیه و مهم خود برای اعلام خودمختاری و جدایی سوء استفاده کرد. در واقع شورای انتقالی جنوب یمن پیش از این قدرت واقعی نظامی و امنیتی در عدن بود و اکنون و با اعلام وضعیت فوق العاده و خودمختاری، تحکیم تسلط اداری خود و برجیدن نهادهای وابسته به دولت منصور هادی را آغاز کرده است. نیروهای شورای انتقالی کنترل همه وزارتخانه ها، بندر عدن، فرودگاه آن و بانک مرکزی را به دست گرفته و مانع از بازگشت نخست وزیر دولت منصور هادی به عدن شده اند. این بدان معناست که دولت منصور هادی هم پایتخت اولیه و رسمی «صنعا» و هم پایتخت موقت خود (عدن) را از دست داده است و باید در جست و جوی پایتخت سوم برای انتقال دولت خود به آنجا باشد و احتمال داده می شود که این پایتخت استان حضرموت باشد.

مارب، استان تعیین کننده

یکی از استان هایی که شورای انتقالی جنوب مدعی تسلط بر آن است، استان مارب، محل تجمع نیروهای دولت مستعفی منصور هادی است.

سید مهدی طالبی

روزنامه نگار

خاصیت جنگ های فرسایشی، تحمیل تغییر در محاسبات متجاوز و در بسیاری از موارد، تحمیل شکست به او است. براین اساس کشوری که روی کاغذ دست برتر را دارد و قدرتمندتر است، در طراحی نظامی خود، کوتاهی زمان عملیات را یک پارامتر مهم و اثرگذار تلقی می کند. ائتلاف متجاوزان به یمن هم در ۲۵ مارس ۲۰۱۵ (۶ فروردین ۹۴) با اطمینان از تحمیل شکست در چند هفته به یمن، عملیات را در این کشور آغاز کرد. پنج سال از آن روز ها می گذرد و نه تنها از ائتلاف چیزی باقی مانده که دو کشور اصلی و حتی نمایان میدانی شان هم به جان هم افتاده اند و هریک اهداف خود را دنبال می کنند. شورای انتقالی جنوب که مورد حمایت ویژه امارات متحده عربی است، دوروز پیش یعنی یکشنبه هفتم اردیبهشت در منطقه تحت کنترل خود اعلام خودمختاری کرد. این شورا در بیانیه ای ضمن اعلام وضعیت اضطراری گفته است، در عدن و دیگر استان های جنوبی یمن اعلام خودمختاری می کند. شورای انتقالی جنوب دولت «عبدربه منصور هادی» را که مورد حمایت سعودی هاست، به فساد و نا کارآمدی متهم کرده است. در بیانیه شورای انتقالی جنوب آمده که دولت خودگردان فعالیت های خود را از روز شنبه آغاز کرده است. رزمه های اعلام خودمختاری این شورا از بیانیه شامگاه چهارشنبه هفته گذشته شنیده شد. این شورا که از قبایل جدایی طلب جنوب یمن تشکیل شده است، در بیانیه ای اعلام کرد یک منطقه خودمختار تشکیل داده که عدن پایتخت دولت منصور هادی وابسته به عربستان نیز جزئی از آن است. دولت مستعفی منصور هادی نیز گفته است این اقدام «پیامدهای خطرناک و فاجعه باری» برای مذاکره صلح خواهد داشت.

بازگردانی شیخ نشین ها

برخلاف دولت مستعفی، شورای انتقالی و پشتیبانش، به طور جدی در صحنه میدانی در حال عملیات برای اجرای طرح خود هستند. یک منبع دولت مستعفی یمن به شبکه الجزیره گفته که پس از اعلام خودمختاری امارات هم به میدان آمده و تلاش می کند «سقطری» را بی ثبات و یک درگیری خونبار در این استان همزمان با شورش شورای انتقالی جنوب آغاز کند. دولت محلی استان سقطری، بیانیه شورای انتقالی جنوب یمن را رد کرده و آن را «کودتا علیه دولت منصور هادی خوانده است. این منبع ادامه داد که امارات در تلاش برای خود برای خرید ۱۳ نفر از افسران ارتش «عبدربه منصور هادی» رئیس جمهور فراری یمن برای کودتا علیه مقامات محلی شکست خورده است. به گفته منبع مذکور امارات متحده عربی بیش از ۲۷۰۰ عنصر را در ابوظبی برای شورش در سقطری آموزش داده است. این منبع خاطرنشان کرد که ابوظبی یک کشتی و چندین قایق و بالگرد برای اجرای یک عملیات کماندویی در سقطری تجهیز کرده است.

چرا خودمختاری؟

درگیری های شورای انتقالی جنوب و دولت منصور هادی، ریشه در درگیری های سال گذشته دارد. نیروهای شورای انتقالی جنوب، تابستان گذشته با نیروهای منصور هادی یمن درگیر شدند و در ۱۹ مرداد توانستند ساختمان ها و پایگاه نظامی عدن را تصرف کنند. ظاهرا پادرمیانی دوستانه امارات و عربستان این دو جناح را در ماه نوامبر همان سال به توافقی رساند که به نام محل امضای آن «توافق ریاض» نام گرفت. این پیمان با فشار های سنگین عربستان روی امارات و وعده برای پیروزی در جنگ مقابل انصارالله و اشغال صنعا مورد توافق قرار گرفت. قرار بود نیروهای جدایی طلب جنوب و دیگر نیروها، در کابینه منصور هادی مشارکت داشته باشند و همزمان نیروهای آن تحت فرماندهی نیروهای دولت مستعفی یمن فعالیت کنند. اما اتفاقی قابل توجه در صحنه میدانی یمن، آخرین وعده ریاض به ابوظبی را نیز انجام نشده باقی گذاشت.

چین استرالیا را به تحریم تهدید کرد

سسفیر چین در استرالیا این کشور را به خاطر شبهه افکنی در زمینه شفافیت پکن در خصوص گزارش نحوه شیوع ویروس کرونا، تلویحا تهدید به اعمال تحریم کرد. به گزارش فارس، به نقل از خبرگزاری فرانسه، چین که به روز دوشنبه هشدار داد اقدام خصمانه ای از سوی استرالیا ممکن است مردم چین را به این فکر بیندازد که «چرا باید به کشوری سفر کنیم که رفتار غیردوستانه دارد؟ چرا باید فرزندان خود را برای تحصیل به چنین کشوری بفرستیم و محصولات این کشور را خریداری کنیم؟» و همچنین استرالیا را به تقلید ادعای آمریکایی ها متهم کرد و گفت: «برخی تلاش می کنند چین را به خاطر مشکلات شان مقصر نشان دهند و توجهات را از خود منحرف کنند. این کار دنباله روی از ادعاهای واشنگتن است.» دولت استرالیا پیش تر شفافیت چین در قبال اطلاعات منتشرشده درباره شیوع این بیماری را زیر سوال برده بود.

ناپدید شدن چندسرباز آمریکایی در سوریه

خبرگزاری رسمی سوریه به بیان اینکه به یک خودروی نظامی آمریکایی در شرق سوریه حمله شده، اعلام کرد که چندسرباز آمریکایی به دنبال این اقدام ناپدید شده اند. به گزارش فارس، خبرگزاری رسمی سوریه (سانا)، دیروز گزارش کرد که به یک خودروی نظامی آمریکایی در شرق استان دیرالزور حمله شده که در پی آن، چندتن از نیروهای آمریکایی ناپدید شده اند. برخی منابع در این ارتباط به سانا گزارش کرده اند که عده ای افراد ناشناس به یک خودروی نظامی آمریکایی از نوع هامر که از میدان العمر به سمت میدان التک در حال حرکت بود، حمله کرده اند. این منابع همچنین گزارش کرده اند که پس از مدتی خودروی یادشده در مسیر موردنظر پیدا شده، به طوری که این خودرو در آتش سوخته بود و همچنین از سرنشینان آن هیچ اثری نبود.

جانسون: موج دوم کرونا فاجعه بار است

نخست وزیر انگلیس در اولین سخنرانی خود پس از بازگشت به دولت گفت که در صورت لغز زودهنگام قرنطینه موج دوم کرونا از راه خواهد رسید و بسیار فاجعه بار خواهد بود. بوریس جانسون، نخست وزیر انگلیس در اولین روز بازگشت به دولت پس از ابتلا به ویروس کرونا گفت قطعاً شیوع این بیماری بزرگترین چالش برای این کشور پس از جنگ جهانی دوم است. وی با هشدار درخصوص فاجعه بار بودن موج دوم شیوع ویروس کرونا، از مردم انگلیس درخواست کرد صبوری خود در برابر قرنطینه و محدودیت های اعمال شده را از دست ندهند، زیرا در حال حاضر این کشور به پایان مرحله اول تقابل با این بیماری نزدیک است. جانسون هشدار داد اگر محدودیت های اعمال شده برداشته شوند و موج جدید مرگ و بیماری آغاز شود دیگر اقتصادی برای انگلیس باقی نخواهد ماند تا مخرج بخش خدمات ملی سلامت را تأمین کند.

دستور کاهش بودجه اقلیم کردستان

نخست وزیر مستعفی عراق درخصوص موضوع پرداخت حقوق اقلیم کردستان دستوری صادر کرده است. در این دستور تأکید شده سازمان بازاربای دولتی نفت (سومو) مقدار نفت مورد توافق در قانون بودجه فدرال را از اقلیم کردستان تحویل نگرفته و ماهانه مساله عدم تحویل نفت از سوی اقلیم کردستان را به اطلاع وزارت دارایی رسانده است. در ادامه آمده با توجه به مطالب پیش گفته، وزارت دارایی ملزم به توقف ارسال مبالغ مذکور به اقلیم کردستان و بازستاندن مبالغ پرداخت شده برخلاف قانون است. در این نامه ذکر شده که دولت اقلیم کردستان متعهد به صادرات حداقل ۲۵۰ هزار بشکه نفت خام از چاه های خود از طریق شرکت سومو است تا درآمدهای آن منحصرا به خزانه عمومی دولت واریز شود. اقلیم کردستان در طول سال های گذشته به طور غیرقانونی نفت عراق را استخراج و به رژیم صهیونیستی صادر کرده است.

